

**PLA DIRECTOR SECTORIAL DE CARRETERES
(ILLA DE MALLORCA)**

ANNEX 1: MARC TERRITORIAL

1.2. Infraestructures i equipaments existents o previstos

Novembre 2009

Infraestructures de transport

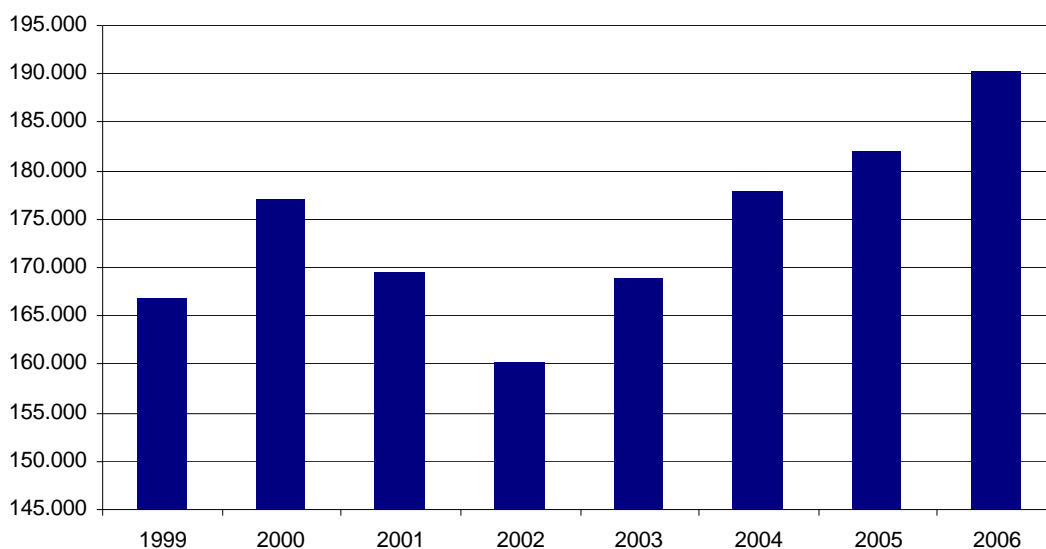
Les infraestructures de transport que més impacte tenen sobre la mobilitat són sobretot l'aeroport de Son Sant Joan, els ports de Palma i Alcúdia, i, en menor mesura, la xarxa ferroviària, que ha tengut un creixement important en els darrers anys.

L'aeroport de Son Sant Joan és actualment un focus de generació de viatges molt important per al conjunt de l'illa, pel fet que constitueix la principal porta d'entrada de persones a Mallorca, i suposa també una part rellevant de l'entrada de mercaderies. L'efecte de l'estacionalitat que es dona a l'aeroport fa que el seu impacte sobre la xarxa viària sigui molt variable en funció de les temporades turístiques.

Després de la darrera ampliació, tal i com s'ha exposat en l'apartat sobre el turisme, l'aeroport ha sofert un creixement molt important de trànsit, que l'any 2005 va assolir valors de més de 21 milions de passatgers. Aquest creixement també és palès en l'increment en el nombre d'operacions aèries, que va assolir les 182.028 operacions anuals l'any 2005, i, de manera molt menys important, en el trànsit de mercaderies.

Les directrius incloses en el Pla director de l'Aeroport no preveuen noves ampliacions importants en el futur. En aquest sentit, està prevista dins 2008 l'execució d'obres d'ampliació de la terminal d'arribades, mitjançant la construcció d'un edifici annex amb una superfície aproximada de 4.200 m², un aparcament amb capacitat per a 130 vehicles i una remodelació de la urbanització i accessos a la terminal.

Evolució del nombre d'operacions a l'aeroport de Son Sant Joan, 1999 - 2006

Font: AENA

Figura 1

En relació amb els ports, cal esmentar la importància que tenen els de Palma i Alcúdia pel fet que són la porta d'entrada de la major part de les mercaderies que arriben a Mallorca. Ambdós són de titularitat estatal i, juntament amb els de Maó, Eivissa i La Savina, constitueixen la xarxa principal de transport marítim a les Balears.

Trànsit de passatgers i mercaderies als ports de Palma i Alcúdia, 2005				
Tipus de trànsit			Palma	Alcúdia
PASSATGERS	Línia regular	Embarcats	460.162	8.027
		Desembarcats	437.330	80.238
		Total	897.492	160.445
	Creuers	Inici de línia	196.461	-
		Fi de línia	195.284	-
		En trànsit	486.167	-
MERCADERIES	Embarcades (tm)		1.850.390	54.182
	Desembarcades (tm)		4.284.415	30.756
	Total (tm)		6.134.805	84.938

Font: Autoritat Portuària de les Balears

Figura 2

Durant l'any 2005 el port de Palma va mantenir un trànsit de passatgers important, ja que hi varen passar més de 800.000 persones amb les línies marítimes regulars, i prop de 800.000 més lligades als creuers turístics, que agafen cada vegada més importància (figura 64). Així mateix, Palma va esser la porta principal per a les mercaderies de l'illa, com ho proven les més de 6 milions de tones que varen entrar o sortir d'aquest port durant l'any 2005. Aquest trànsit de mercaderies té una repercussió important sobre la xarxa viària per causa de la circulació de vehicles pesants que fan la recollida de mercaderies al port. El port d'Alcúdia va palesar registres molt més moderats que el de Palma. En el cas dels passatgers, va assolir un trànsit total de més de 160.000 persones, lligades majoritàriament a les línies Alcúdia – Maó i Alcúdia – Ciutadella. A la vegada, es varen embarcar i desembarcar per Alcúdia prop de 85.000 tones de mercaderies, força menys que pel port de Palma.

Trànsit marítim de passatgers (1996-2006)

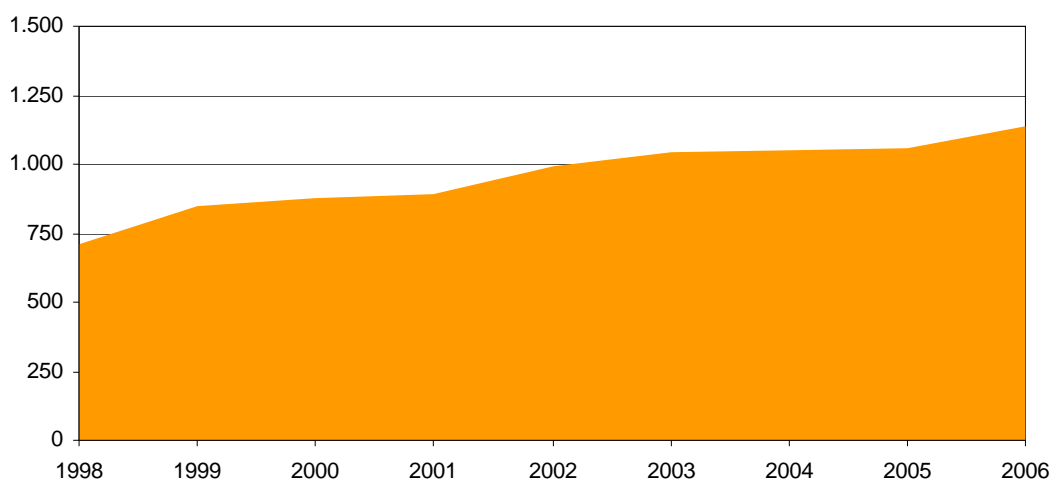

Figura 3

Dades en milers. Font: Autoritat Portuària de les Balears

Finalment, cal destacar l'evolució positiva que ha sofert la xarxa ferroviària en els darrers anys, fruit de l'extensió de les línies des d'Inca a sa Pobla (2001) i d'Inca a Manacor (2003). El canvi en matèria ferroviària gràcies a la constitució de SFM (Serveis Ferroviaris de Mallorca) ha permès millorar, des de l'any 1994, tota la xarxa ferroviària, cosa que s'ha traduït en una millora i modernització del servei que ha permès estendre la xarxa fins als 76,7 km que té en l'actualitat, i també en un increment notable del nombre de passatgers, que va passar dels 1,3 milions de viatges realitzats el 1994 al 3,5 milions realitzats el 2005.

Segons les dades de trànsit ferroviari de l'any 2005 oferides per SFM, la majoria del trànsit (44,7%) correspon a la línia Palma – Inca, seguit de la línia Palma – Marratxí (21,8%), que ha esdevengut una línia de connexió de l'entorn metropolità entre Palma i

els espais residencials de l'extrarradi. La línia de Manacor va suposar el 15,4% de tots els viatges realitzats, i els serveis bus+tren, el 10,7%. Finalment, la línia Palma – sa Pobla va realitzar un 7,4% de tots els viatges efectuats per la xarxa.

Equipaments sanitaris

La Conselleria de Salut i Consum, a través de la normativa sanitària de referència, recollida també en el Pla territorial de Mallorca, estableix una divisió del territori insular que organitza la distribució territorial dels equipaments sanitaris públics d'acord amb tres categories:

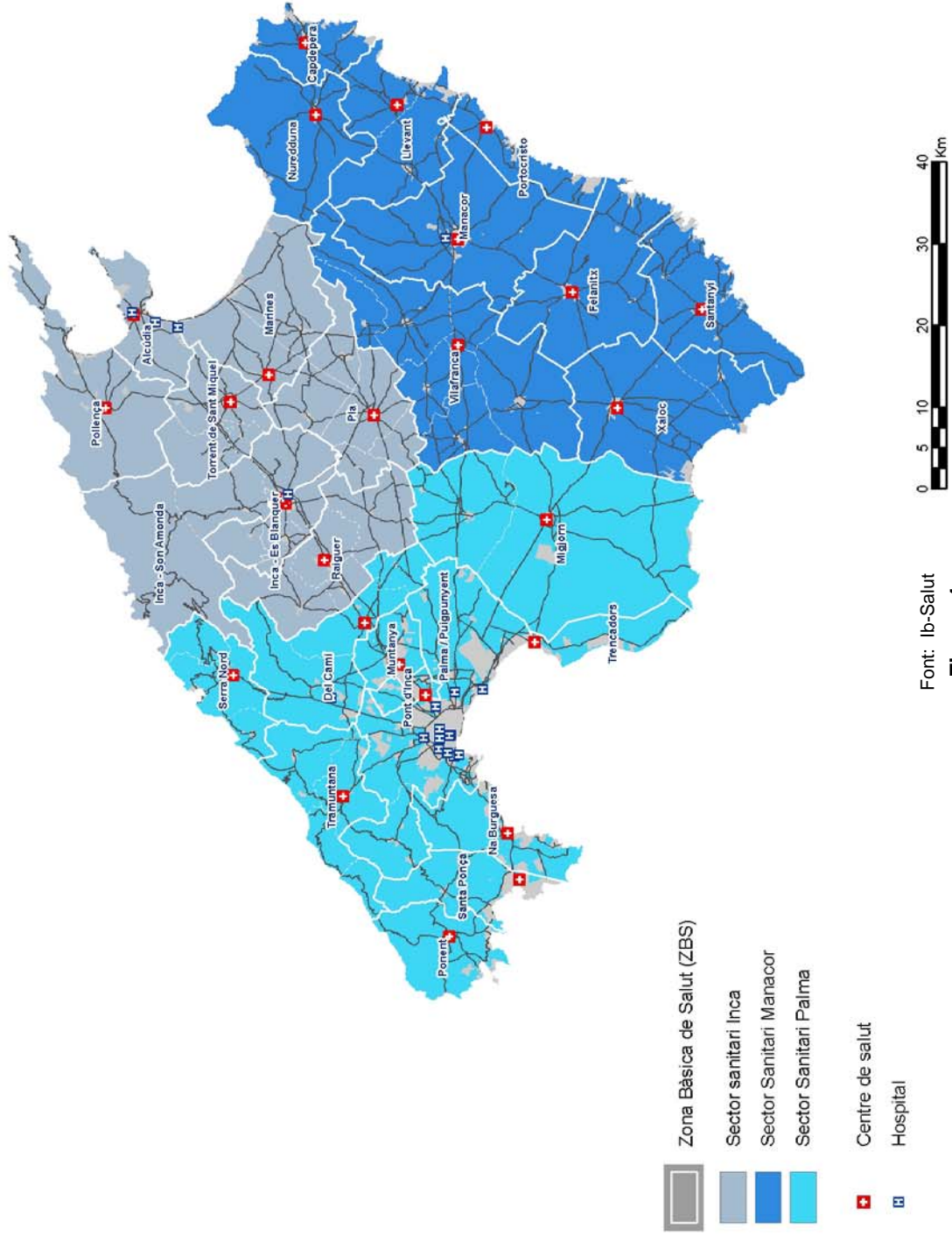
- **Àrea de salut** (sector sanitari): són les divisions territorials fonamentals del Servei de Salut, que han de comptar com a mínim amb un hospital públic. Mallorca es divideix en tres àrees de salut, amb centres a Palma, Inca i Manacor.
- **Zona Bàsica de Salut (ZBS)**: són els àmbits territorials fonamentals en l'àmbit de l'atenció primària, i agrupen un o més municipis adjacents en la capçalera dels quals se situa un centre de salut per cobrir les necessitats diàries de medicina general i especialitats més comunes. En el cas de Palma, el municipi es divideix en ZBS atenent a un màxim de població assistida, generalment no superior als 25.000 usuaris.
- **Municipi**: tots els nuclis de població estable compten amb un centre d'assistència o consultoria, amb presència d'un metge almenys un pic per setmana.

La xarxa d'equipaments sanitaris públics compta, actualment, amb un mínim d'un hospital per a cada sector sanitari, una vegada construït l'Hospital Comarcal d'Inca, i amb un total de 46 centres de salut situats a les capçaleres de cada una de les ZBS, dels quals 27 se situen als municipis de la part forana i 19 corresponen a Palma. A la vegada, el sector sanitari de Palma compta amb dos hospitals públics, el de Son Dureta, que a la vegada és l'hospital de referència per a tota la comunitat, i el de Son Llätzer, que ha permès descarregar el nivell assistencial de Son Dureta. La figura 4 mostra la ubicació dels equipaments i zones sanitàries esmentades.

L'equipament sanitari especialitzat de Mallorca, incloent el nou hospital d'Inca, suposa actualment un parc assistencial de 3.087 llits hospitalaris, dels quals un 81,4% se situen a Palma, especialment al voltant de la Ma-20 (antiga via de cintura). Prop del 40% de les places ubicades a Ciutat corresponen a hospitals privats o privats/benèfics, que compten amb poc més de 900 llits. La situació d'aquests equipaments al voltant de la Ma-20 i el seu pes en relació amb la resta de Mallorca fa que poc a poc s'hagi anat augmentant la mobilitat generada per aquest tipus d'infraestructures (figura 5).

Pel que fa a la resta de llits de Mallorca (18,6%) es distribueixen als hospitals de Manacor (6,7%) i d'Inca (4,7%), l'Hospital Joan March (2,9%) ubicat a Bunyola, i els hospitals privats de Muro (2,7%) i Alcúdia (1,6%). La figura 6 mostra aquestes dades amb més detall. El nou hospital d'Inca, tot i afegir 145 llits més a la xarxa, no ha minvat de manera significativa el pes de Palma en tot el sistema, tenint en compte que s'hi ubiquen l'hospital de referència a les Balears i els equipaments i serveis assistencials més especialitzats.

Distribució dels equipaments i zones sanitàries a Mallorca, 2006

Font: Ib-Salut

Figura 4

Equipaments educatius

L'ordenació territorial educativa de les Balears és establerta per les disposicions del Decret 56/2004, de 18 de juny, que regula l'ordenació general dels ensenyaments d'educació infantil, educació primària i educació secundària obligatòria de les Illes Balears, i que recull també la normativa estatal relacionada amb l'educació.

Els equipaments educatius públics s'estructuren al voltant de dos centres bàsics: els col·legis públics (CP) d'educació infantil i primària, que escolaritzen els alumnes del segon cicle d'infantil i d'educació primària, i els instituts d'educació secundària (IES), que atenen els alumnes d'educació secundària obligatòria i post-obligatòria (batxillerat i cicles formatius). La infraestructura educativa es complementa amb alguns centres específics d'educació infantil (EEI), els centres d'ensenyaments de règim especial (conservatoris de música, escoles d'idiomes i d'arts) així com amb la Universitat de les Illes Balears com a únic centre de referència per a totes les Balears en l'àmbit de l'educació superior. A aquests equipaments públics cal afegir-hi els centres concertats i privats, tant d'educació primària com de secundària.

En conjunt, a Mallorca existeixen un total de 286 centres educatius d'ensenyament obligatori i post-obligatori (educació primària, secundària i batxiller), dels quals prop de la meitat (47,6%) corresponen a CP. La resta es distribueixen entre centres concertats (27,6%), IES (16,1%) i centres privats (8,7%).

Equipaments educatius d'educació primària i secundària a Mallorca, 2006				
Municipi	Centres públics	Centres concertats	Centres privats	IES
Alaró	1	1	0	0
Alcúdia	4	1	0	1
Algaida	1	0	0	0
Andratx	2	1	0	1
Ariany	1	0	0	0
Artà	2	2	0	1
Binissalem	1	1	0	1
Búger	1	0	0	0
Bunyola	2	0	0	0
Calvià	10	0	1	3
Campanet	1	0	0	0
Campos	1	1	0	1
Capdepera	2	0	1	0
Consell	1	0	0	0
Costitx	1	0	0	0
Deià	1	0	0	0
Escorca	0	1	0	0
Esporles	1	0	0	1
Estellencs	1	0	0	0
Felanitx	4	0	0	1
Fornalutx	1	0	0	0

Equipaments educatius d'educació primària i secundària a Mallorca, 2006				
Municipi	Centres públics	Centres concertats	Centres privats	IES
Inca	2	8	1	2
Lloret	1	0	0	0
Lloseta	1	0	0	0
Llubí	1	0	0	0
Llucmajor	4	4	3	2
Manacor	9	5	0	3
Mancor de la Vall	1	0	0	0
Maria de la Salut	1	0	0	0
Marratxí	4	6	0	1
Montuïri	1	0	0	0
Muro	1	1	0	1
Palma	31	38	18	18
Petra	1	0	0	0
Sa Pobla	4	1	0	1
Pollença	4	1	1	2
Porreres	1	1	0	1
Puigpunyent	1	0	0	0
Ses Salines	2	0	0	0
Sant Joan	1	0	0	0
Sant Llorenç	3	0	0	0
Santa Eugènia	1	0	0	0
Santa Margalida	2	1	0	1
Santa Maria	1	1	0	0
Santanyí	4	1	0	1
Selva	4	0	0	0
Sencelles	1	0	0	0
Sineu	1	0	0	1
Sóller	4	2	0	1
Son Servera	2	1	0	1
Valldemossa	1	0	0	0
Vilafranca	2	0	0	0
Total	136	79	25	46

Font: Conselleria d'Educació i Cultura

Figura 7

Pel que fa als ensenyaments de règim especial, Mallorca compta amb dos conservatoris de música i dansa, ubicats en un mateix edifici a Palma, quatre escoles oficials d'idiomes (a Palma, Manacor, Inca i Calvià), l'Escola Superior de Disseny i Conservació i Restauració de Béns Culturals (a Palma), i l'Escola Superior d'Art Dramàtic (a Palma, al mateix edifici dels conservatoris).

En matèria d'educació superior cal esmentar la importància, en termes de generació de mobilitat, que té la Universitat de les Illes Balears, tant pel que fa a la seva ubicació als afores de Palma com per l'important nombre d'usuaris de les seves instal·lacions. La UIB

acull actualment al voltant de 15.000 persones entre alumnes, professors i altre personal d'administració i serveis, als que s'han d'afegir els usuaris de les instal·lacions esportives, que donen servei als municipis del voltant. S'ha de dir que aquesta situació es manté força estable tota vegada que tant el nombre d'estudiants com el de personal docent de la UIB no ha crescut en els darrers cinc anys.

Equipaments comercials

La distribució territorial de l'activitat comercial mostra també una forta tendència a concentrar-se en l'àrea metropolitana de Palma, tant pel que fa a les grans superfícies com en el comerç de caràcter més urbà.

Pel que fa a les grans superfícies, l'entorn de Palma (Palma i Marratxí) concentra el 96% de la superfície destinada a aquests equipaments de les Balears. Una situació que segur afecta les pautes de mobilitat en el sentit de reduir la freqüència en la compra i d'incrementar la seva extensió en el temps i en la distància.

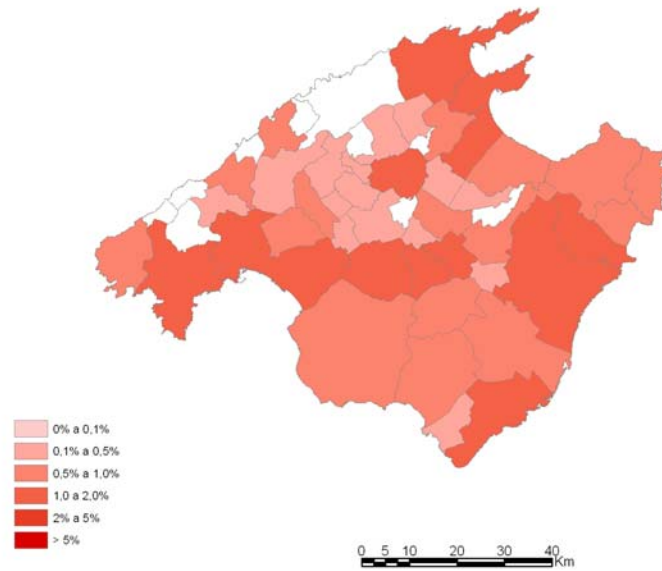
Grans superfícies comercials a Mallorca, 2005			
Municipi	Nombre	Superfície (m²)	% superfície
Palma	5	104.768	61%
Calvià	1	6.140	4%
Marratxí	2	60.000	35%
Total	8	170.908	100%

Font: Anuari Econòmic de La Caixa

Figura 9

Per altra banda, les dades de l'Anuari Econòmic de la Caixa (2005) mostren que Palma concentra el 55% de la superfície comercial minorista de Mallorca, cosa que palesa també la importància del comerç urbà de Ciutat, si bé cal destacar també el paper de les capitals de comarca com Manacor (7%) i Inca (4%), i també el de Calvià (6%).

Distribució del nombre de comerços minoristes a Mallorca, 2005

Dades en percentatge. Municipis en blanc: sense dades.

Font: Anuari Econòmic de La Caixa.

Figura 10